

Sejmowa Komisja Polityki Społecznej i Rodziny apeluje o wyrównanie poziomu dotacji dla środowiskowych domów samopomocy. Postulaty popierają pracownicy placówek. Resorty polityki społecznej i finansów odpowiadają, że pieniędzy na 2015 r. zaplanowano nieco więcej, należy dobrze gospodarować tym, co jest, bo trzeba ograniczyć deficyt budżetu państwa, a zmiany legislacyjne w finansowaniu placówek nie są konieczne.

Wyrównać poziom finansowania

W wystosowanym do Pani Premier dezyderacie, członkowie komisji „*z niepokojem odnotowują fakt, że kwoty dotacji celowej na jednego uczestnika są w skali kraju bardzo zróżnicowane – od 900 zł w województwie łódzkim do 1300 zł w województwie kujawsko-pomorskim.*”. W kilku województwach kwota dotacji jest nawet zróżnicowana w zależności od rodzaju jednostki tworzącej taki dom (gmina lub powiat). Jak czytamy w dezyderacie, w opinii posłów dysproporcje są konsekwencją funkcjonującego systemu ustalania kwoty dotacji na następny rok kalendarzowy, który utrwała występujące różnice. A konsekwencją takiego zróżnicowania są pogłębiające się różnice jakościowe w funkcjonowaniu placówek.

Jednorazowe wyrównanie kwoty dotacji we wszystkich środowiskowych domach samopomocy do poziomu dotacji w województwie kujawsko-pomorskim w 2014 r. (1300 zł) wymagałoby wygosparowania w budżecie państwa dodatkowych 85 mln zł. Biorąc pod uwagę zdecydowanie niższe koszty terapii oferowanej osobom z zaburzeniami psychicznymi w tego typu placówkach, w porównaniu z alternatywnymi formami terapii, oraz konieczność zapewnienia przez państwo realnej możliwości prowadzenia przez te placówki efektywnej działalności, posłowie zwrócili się do rządu o:

- 1) zwiększenie kwoty dotacji celowej na funkcjonowanie środowiskowych domów samopomocy w budżecie na 2015 r., aby zlikwidować istniejące różnice pomiędzy poszczególnymi województwami,
- 2) podjęcie przez rząd działań legislacyjnych, które skutecznie zapobiegą możliwości znaczącego różnicowania kwot dotacji dla placówek tego samego typu prowadzących działalność w różnych województwach,
- 3) analizę potrzeb oraz odpowiednie do nich coroczne zwiększanie liczby miejsc w środowiskowych domach samopomocy,
- 4) rozważenie możliwości współfinansowania funkcjonowania środowiskowych domów samopomocy ze środków przeznaczonych na ochronę zdrowia, w szczególności w ramach Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego.

Pracownicy ŚDS-ów popierają postulaty komisji

Do wniosków komisji dołączyli się pracownicy domów samopomocy w piśmie Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Pracowników i Sympatyków Środowiskowych Domów Samopomocy. Twierdzą oni, że istniejący mechanizm finansowania śds-ów generuje szereg problemów. Daje wojewodom dużą dowolność. Powoduje utrwalanie różnic pomiędzy województwami „wynikających jedynie z różnego poziomu początkowej wysokości dotacji, a nie ze względów merytorycznych”. „(...) Nawet w ramach jednego województwa różnice nie mają nic wspólnego z czynnikami, od których zależy koszt działalności placówki.” Elementem składowym tych problemów są także niskie wynagrodzenia pracowników domów.

Ministerstwa: pieniędzy więcej nie będzie, zmian w systemie nie potrzeba

Resort polityki społecznej w odpowiedzi na dezyderat komisji wyjaśnia, że wysokość dotacji planują wojewodowie, poruszając się w ramach limitu zapisanego dla danego województwa w ustawie budżetowej. Dotacje na rok 2015 zaplanowano w wysokości wyższej o 4,6 proc. od roku 2014. Dodatkowo resort dysponuje rezerwami celowymi, które przeznacza w ciągu roku budżetowego na uzupełnianie wojewodom finansowania zadań pomocy społecznej, w tym finansowania funkcjonowania ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Resort przypomina, że z tego źródła zwiększono budżety wojewodów dwa razy (w maju i wrześniu). Więcej pieniędzy nie da się zaplanować ze względu na etap prac nad projektem budżetu (pismo ministerstwa pochodzi z listopada, Sejm przyjął budżet 18 grudnia – przyp. red.). Ale w ciągu roku można będzie regulować budżety wojewodów rezerwą celową.

W opinii wiceminister Elżbiety Seredyn, postulowane przez posłów zmiany legislacyjne w systemie funkcjonowania środowiskowych domów samopomocy nie są konieczne. Zdaniem pani minister, wysokość średniej miesięcznej kwoty dotacji winna być połączona z realnym kosztem utrzymania jednego miejsca w placówce, a nie ustalana odgórnie w jednej wysokości dla wszystkich jednostek działających w województwach, ponieważ różne są czynniki kształtujące koszt funkcjonowania.

W podobnym tonie utrzymana jest odpowiedź ministerstwa finansów. Tyle, że w tym przypadku dochodzi jeszcze argumentacja ograniczania deficytu finansów publicznych i wyjaśniania dotyczące konsekwencji obowiązywania od rudnia ubiegłego roku tzw. stabilizującej reguły wydatkowej.

Źródło: materiały na posiedzenia Komisji Polityki Społecznej i Rodziny